

Біда України в тому,
що нею керують ті,
кому вона
не потрібна.

Михайло ГРУШЕВСЬКИЙ

9 (687)

1 березня
2018 р.

Тижневик «Галицька Просвіта» * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Ірина Галаса * Друк – КП фірма «ЛІК» * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського, 18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (0342) 53-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 2600729127 в ПАТ «АКБ Львів» МФО 325268, код 36117309. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редагувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

КОЛИ СТАНЕ ПРІОРИТЕТОМ УКРАЇНСЬКИЙ ІНТЕРЕС

Головний герой фільму «Темні часи», власне йдеться про Вінстона Черчилля, стверджував: «Англія не має вічних друзів чи вічних ворогів. Вона має вічні інтереси...» Україні, на жаль, так не поталанило. Вона таки має вічного ворога. І нічого з цим не вдієш. А з «інтересом» не дуже виходить.

Чи бачили ви, аби за останні чверть століття хтось із тих, хто нами керував і керує, ставив інтерес України як імператив? Кравчук з Кучмою бездумно віддали ядерну зброю під тиском підписантів Будапештського меморандуму, не спромігшись добитись реальних гарантій нашої безпеки і територіальної цілісності. Вони підло кинули країну, яка мала ВВП мало не чверть трильйона доларів на розграбування колишньому монополістичному комсомольському активу і криміналітету, породивши злочинний олігархат. Де тут інтерес України?

Ющенко, на якого покладали так багато надій, втягнувся у нищу підкилимну боротьбу з прем'єром Тимошенко, врешті-решт привівши до влади Януковича. Ви бачите у цьому інтерес країни? Врешті повсталий Майдан таки поставив на кін вічний інтерес України: геть від Москви! Курс у Європу! Гідне життя громадянам у справедливій державі... І в той момент здавалось, що знайшлась особистість, яка разом із народженням громадянським суспільством нарешті візьметься втілювати цю ідею.

Далєбі! Олігарх Порошенко вивищив не вічний український інтерес, а олігархичний, неймовірно збагачуючись сам і збагачуючи свій клан. І нема на те ради. Сьогодні Президент проводитиме прес-конференцію, гаслом якої є «Виклики-2018». Не знаю, як вам, шановний читачу, але викликом для держави є він сам. Маючи необмежені важелі влади як вища посадова особа, у парламенті – найбільшу фракцію, свого прем'єра, він за чотири роки не виконав жодної політичної обіцянки, окрім підписання Угоди про асоціацію з ЄС (яка була підготовлена ще до нього) і безвіз із країнами Європейського союзу, який через дії чи пак бездіяльність, влади під великою загрозою.

Останні кілька днів наш політикум активно обговорює можливість дострокових парламентських виборів. Мусують різні варіанти і розклади, що може виграти сам Порошенко і дві політичні сили, які становлять фактивну коаліцію у парламенті – БПП і Народний фронт. Але ні від кого не чув, а де тут український інтерес?.. А дострокові вибори цілком імовірні, бо навіть Гройсман, який погрожував показати, як керувати державою, і, мабуть, побоюючись, що його можуть про це спитати, ні сіло, ні впало оголосив, що він кандидуватиме на виборах народних депутатів. Але ж поки прем'єр іде на вибори, то з їхнім оголошенням має піти у відпустку чи не на три місяці. А хто ж керуватиме Урядом? І скажіть мені, а де тут український інтерес? І так у всьому і про що б не йшлося.

Часто дивуюсь оцінкам деяких наших експертів, політологів, економістів тих чи інших тенденцій у різних сферах суспільного буття. Скажімо, коли заходить мова про заробітчанство та еміграцію, то кажуть, що дякувати треба італійцям, чехам, словакам, німцям, полякам, що дають роботу українцям. На перший погляд, воно ніби й так. Але подивімося у корінь. Хіба це український інтерес? Адже наша держава росила українця-заробітчанина з дитячого садка, вчила у школі, давала фах в училищі, технікумі, виші... І ось такий громадянин, здоровий і сповнений сил, приїжджає в Польщу, яка на нього не потратила ні злого, і відразу – до праці. Зрештою, і тут він не вимагає ані житла, бо сам якось перебивається, ані дитсадка чи школи, бо діти в Україні, лише сплачує податки і дає додану вартість, збагачуючи сусідню державу. То чи не інтерес тієї ж Польщі чи Італії, Португалії... є наше заробітчанство.

Але ми так і будемо лише обурюватися і запитувати, очікуючи змін, поки не поставимо український інтерес справді пріоритетом у всьому.

Богдан ВІВЧАР

ЮВІЛЕЙНЕ

О НОВИТЬСЯ ПЛОЩА І ПОСТАНЕ ПАМ'ЯТНИК

В області готуються до відзначення 100-річчя створення ЗУНР та 100-річчя Акту Злуки УНР та ЗУНР. З цієї нагоди з бюджету витратять майже 4 млн. грн. на реконструкцію площі перед обласною і встановлення пам'ятника голові першого уряду ЗУНР Костю Левицькому в Тисмениці.

Депутатська комісія обласної ради з питань гуманітарної політики та свободи слова підтримала проект рішення «Обласною програмою відзначення в області 100-річчя створення ЗУНР та 100-річчя Акту Злуки УНР та ЗУНР на 2018–2019 роки». За два роки планується фінансування програми у розмірі 3,9 мільйона гривень.

ЕНЕРГЕТИКА

І СЕС, І ВЕС

У 2018 році в області відкриють 6 сонячних і одну вітрову електростанцію.

Зараз найбільшими об'єктами відновленої енергетики є 5 міні-ГЕС (Снятинська, Пробійнівська № 1, Пробійнівська № 2, Золотоліпська, Сваричівська), три сонячні електростанції (ТОВ «Богородчанська-1», ТОВ «Геліос Енерджі», ТОВ «Солар Карпати») і біогазовий завод ТОВ «Даноша» в Калуському районі).

Крім того, в листопаді 2017 року введено в експлуатацію 4 сонячні електростанції в Тисменицькому районі. У найближчій пер-

спективі планується ввести в експлуатацію 6 сонячних електростанцій (в Снятинському районі – 2, в Тисменицькому – 4). Також в 2016 році розпочато будівництво вітрової електростанції в с. Шевченкове Долинського району та другого біогазового заводу в с. Тустань Галицького району.

У найближчих планах обласної влади – реалізація амбіційного проекту «Енергетична академія», що передбачає будівництво на місці старої міської котельні будівлі за принципом «пасивної архітектури», яка стане місцем навчання і культурного розвитку.

ЗДОРОВ'Я

БЕРЕЖЕНОГО

За минулий тиждень на грип та ГРВІ захворіло більше 14 тисяч прикарпатців.

За оперативними даними, впродовж минулого тижня в області зареєстровано 14 077 звернень за медичною допомогою до приватної ГРВІ та грипу (що на 7,8 відсотка більше, ніж за попередній тиждень). Із них – 10 400 дітей у віці до 18 років (73,9 відсотка від кількості звернень), з яких 6151 – школярі (або 43,7 відсотка від кількості тих, що захворіли).

Госпіталізовано 376 осіб, з них 276 дітей, повідомляє прес-служба облдержадміністрації.

У НД «ПРОСВІТА»

ВІДКРИВАЮЧИ СЕБЕ, ПІЗНАЮЧИ СВІТ...

Якщо хтось думає, що на вечорах відпочинку «Кому за...» тільки танцюють і проводяться вони тільки в період між постами, то це не так. Проводити своє дозвілля можна і під час посту, і не обов'язково з танцями.

Тож у першу неділю посту, а це остання неділя кожного місяця, як звикло за графіком уже шостий рік, був такий вечір відпочинку. В інформаційному блоці організатор і ведуча – завідувачка культурно-масової роботи Михайлина Боднар розповіла про заходи, які відбувалися в ОНД «Просвіта» у лютому. А це – духовно-патріотичний концерт за участю о. Вітольда Левицького з Долини, романтичний вечір «Мелодія двох сердець», вечір-реквієм, присвячений Героям Небесної сотні, урочистості з нагоди Міжнародного дня рідної мови, вистава молодих провісвіт'ян з Національного медичного університету «Квиток у майбутнє», присвячена Героям Небесної сотні, вечір пам'яті громадського діяча, барда – Тризубо Стаса, який організували молоді провісвіт'яни з історичного факультету

ПНУ ім. В. Стефаника та музей МК «Дем'янів Лаз»... Просвіт'яни взяли участь у Лесиних читаннях на Вічевому майдані, у Долині та Сівці-Калуській на відкритті пам'ятної дошки В. Олійнику. Відновлений просвіт'янський осередок Витвицької ОТГ розпочав роботу масштабним заходом пам'яті о. Павла Витвицького. В заході з доповідями взяла участь делегація обласної «Просвіти». Також розпочався тур із просвіт'янською програмою-концертом містами і селами Прикарпаття, присвячений 150-річчю заснування «Просвіти». Розпочали із с. Гринівці Тлумацького району. А ще у просвіт'янському видавництві вийшла з друку книжка голови Богородчанського райміськсоб'єднання В. Бабія «Біль і радість мандрів».

На вечорі відпочинку присутні згадували Лесю Українку, бо це був день її народження, читали її поезії. У цьому найбільше відзначився Богдан Дрогобицький. Ведуча ознайомила присутніх із пам'ятними датами з просвіт'янського календаря, який вийшов у ТзОВ

«Просвіта», які будемо відзначати у березні.

Учасників вечора було ознайомлено з брошурою «Культурна людина» (видавництво «Самоосвіта»: Львів, 1930), яку написала Іванка Блажкевич з порадами для старших, а особливо молодих, про те, як жити з людьми, як поводитися в гостях, на вулиці, в читальні і в товаристві, як одягатися і тримати чистоту, як працювати для громади.

Виступила і лікар ЦМКЛ Вікторія Захарія, яка повела цікаву бесіду щодо нашого здоров'я, харчування і як уберегти себе від недуг. Цікавою також була розповідь голови науково-просвітницького товариства «Світовид» Олега Полівчака для тих, хто цікавиться пізнанням і вивченням України, її унікальних місць, подорожуючи.

А насамкінець учасники вечора розпочали підготовку до Великодніх свят: вчили гайки, веснянки, щоб заспівати їх на традиційних Великодніх забавах у НД «Просвіта», які відбуваються у Провідну неділю.

Василина САРАНЧУК

АКТУАЛЬНО

ТВІЙ ГОЛОС
ПІДТРИМКИ

Шановний народе України!

Ми, «Група 22 січня» – патріотичні політики і громадські діячі, висловлюємо свою підтримку меру міста Глухова Мішелю Терещенку в його боротьбі проти пережитків старої пост-комуністичної і щент корупційної системи та засуджуємо спроби саботажу й дискредитації його діяльності.

Ми, як і кожен свідомий українець, взяли участь у революції на Майдані з метою ствердження демократії, встановлення правової держави та здійснення європейського вибору. Натомість регіональні кланові угруповання у співпраці з владою Президента Петра Порошенка надали масово грабують нас, українців. Зокрема, антиукраїнський політик Андрій Деркач тримає місцевість північної частини Сумської області як власну вотчину, підгодовує її і одночасно доїть її. Це не повинно так далі тривати.

Часи містечкових царьків – пройшли. Український народ має бути вільний від впливу регіональних кланів заради нашого спільного майбутнього.

Закликаємо всіх небайдужих громадян не допустити реваншу старої системи, відстоявши свій вибір – жити у заможному місті європейської держави.

З повагою до народу України:

«Група 22 січня»

ТАК ДУМАЮ

ЧЕТВЕРТИЙ КЛАС
СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

Наприкінці листопада 2013 року в «Галицькій «Просвіті» була надрукована моя репліка про події на Вічевому майдані в Івано-Франківську. Це був студентський майдан. Тоді я висловив думку, що оце розпочинається черговий український Майдан (до розгону студентів у Києві ще був тиждень).

Розуміння підказали досвід та інтуїція, певне пізнання суспільних процесів.

Революція гідності створила Україні європейське обличчя, дала розвиток іншим цінностям. Майдан – це був початок (а чи продовження) війни України проти Росії. Був руйнуванням міфів про старшого брата. Був кінцем епохи Януковича з його кримінальним відтінком. Є початком нових суспільних, економічних перетворень, які йдуть зі скрипом.

Але ми вже ніколи не будемо тим совковим народом (на жаль, не всі), який був. З'явилося розуміння, чого ми хочемо. І на що ми ще здатні.

Не варто гнати коней. Жодна революція у світі не давала моментальних змін.

Прочитайте історію Англії, Франції, США й побачите, що їм було замало ста років, щоб змінити країну і стати на шлях стабільного, цивілізованого розвитку.

Учимося, пізнаваймо. В нас є майбутнє, яким би воно мені не здавалося сумним. Є перспектива. Є добра молодь. Є бажання змін на краще. Ми в четвертому класі, ще багато не розуміємо, але усвідомлюємо, що Майдан – це наш прорив, це наш урок, наш героїзм і наші герої. Небесна сотня, яка нині стала вже, напевно, батальйоном чи й полком. Пам'ятаймо і вчімося, працюймо для України. Ми ще не ЄС, але все ж Європа.

Василь БАБІЙ, просвітянин

МЕДИЦИНА

В Івано-Франківську бригада дитячих урологів на чолі з керівником клініки дитячої хірургії, професором Івано-Франківського національного медичного університету Олександром Фофановим вперше самостійно успішно провела складну високотехнологічну реконструктивну операцію зі складною назвою – аугментаційну ілеостопластику з апендиковезикостомією.

АКЦІЇ

ЗГАДАЛИ ГЕРОЇВ-ЗЕМЛЯКІВ

Більше трьох років на території нашого міста та району втілюється в життя постійно діюча героїко-патріотична акція «Україна у вогні! Україна переможе!», яку започаткували учасники АТО міста і району й працівники міської бібліотеки № 3 для дорослих.

Основними заходами акції є проведення в навчальних закладах міста і району вечорів-споминів світлої пам'яті полеглих героїв-краян.

Активну участь у них беруть учні та викладачі навчальних закладів, а також представники громадськості й творчої інтелігенції. Днями у приміщенні ВПУ № 14 було проведено вечір-спомин «Герої не вмирають», який розпочався з пісні-реквієму «Плине кача...» та перегляду світлин полеглих героїв-краян і бійців Коломийської 10-ої окремої гірсько-штурмової бригади. Капелан Збройних сил України отець Юрій Атаманюк відслу-

жив панахиду і звернувся з настановчим словом до молоді, наголосивши, що гідність – одна з найвищих моральних і християнських цінностей.

Спогадами про буремні події Євромайдану та АТО ділилися сотник 14-ої Коломийської сотні Володимир Пак, керівник Спілки АТО міста Коломиї та району Володимир Кобилецький, випускник ВПУ-14, учасник АТО у складі 24-ої бригади Микола Капланчук. Спогади учасників АТО перепліталися зі скорботними віршами та піснями у виконанні учнів ВПУ-14 Вікторії Хорошевської, Ірини Гнідан, Вікторії Коструб'як, Юрія Атаманюка, Василя Пнівчука, Мар'яни Гонтак, художнього керівника навчального закладу Василя Бойчука та учня ЗОШ № 4 імені Сергія Лисенка Назарія Дем'янчука.

Окрема сторінка вечора-спомину була відведена колишньому випускнику ВПУ-14, який загинув в зоні АТО – полковникові Сергієві Лисенку, про якого

ДУХОВНІ ЧУВАННЯ

ЗУСТРІТИ ЙОГО СЬОГОДНІ

Євангельські історії та притчі спонукають нас повсякчас задумуватись над сьогочассям, над своїми вчинками і діями. Скажімо, нещодавно ми роздумували над євангельською історією Стрітіння. Вона відкриває нам, що праведність і побожність старця Симеона і доньки Фануїла – пророкиці Анни, послужили їм найбільшій честі: вони на 40-ий день після Народження зустріли Пресвяту Діву Марію з Ісусом на руках біля Єрусалимського храму. Наповнений Святим Духом Симеон навіть узяв Христа Господа на руки й виголосив пророцтво про Його спасенну земну місію: «Спаситель усіх народів світу, світло на просвіту поганам і слава... Ізраїля».

В цей же час пророкиця Анна «почала прославляти Бога та говорити про Нього всім, що чекали визволення Єрусалима».

Отже, святість Симеона та Анни була запорукою їхньої зустрічі з самим Господом.

За весь час земної проповіді багато людей бачили Христа і слухали Його небесну науку. Та далеко не всі сприймали Його за Сина Божого. І ті зустрічі з Ним, звичайно, не дали їм жодної користі, не повернули їх на дорогу спасіння.

А де, коли, за яких обставин та умов можемо ми, християни XXI століття, зустріти Ісуса?

Така зустріч відбувається під час особистої молитви, за читанням Святого Письма і духовної літератури, в роздумах на теми духовного життя... Глибоко та щемні почуття реальної зустрічі з Господом переживаються на відрывах, у прийнятті Святих Тайн, особливо ж – у причащенні Святого Тіла і Крові Христа. Але навіть ці Найсвятіші Божі Дари не є самодостатніми й не можуть бути самоціллю, якими, на превеликий жаль, чи

не для більшості християн і навіть священнослужителів нашого часу вони стали. Вони найдійовіший і найсвятіший чинник, посередник і засіб для подолання пристрастей та гріхів на дорозі покаяння, переродження, преображення і поклоніння «в душі та істині». Це і є шлях спасіння, вказаний Христом.

Так, найважче побачити в близькому Ісуса. Як це можливо, коли він (вона) такий поганий: п'яниця, наркоман?... Як може перебувати в ньому Ісус? На таких треба дивитися очима Ісуса, повними болю, співстраждання і любові. А ще більше – молитися за них.

Бачити Ісуса в своєму братові, у священстві дуже важко навіть священнослужителям. Припускаю, тому що про це мало роздумуємо і майже не обговорюємо, не вчимося у святих і не вчимо цьому інших. Літургійне цілування в рамена між служителями перед Євхаристійним канонем, коли старший говорить: «Христос посеред нас», а молодший відповідає: «І є, і буде», так і залишається тремним моментом святої відправи в храмі. Важливо, аби він залишився і поза храмом.

Ми у всіх чеснотах маємо бути першими, взірцем для вірних. «По тому пізнають, що ви – мої учні, якщо матимете любов між собою», – сказав Ісус. Св. Іван Золотоустий сказав, що кожен християнин – це другий Христос. Запитаймо кожен себе, чи є Він у нашому серці? Якби ми до кожного ближнього ставились, як до Господа, ми якнайскоріше побороти б у світі зло.

Чи йдемо ми цією дорогою, дорогі батьки, брати і сестри, діти? Тільки на ній можна зустріти Ісуса, здобути земне і небесне непроминаюче щастя.

Михайло МЕЛЬНИК, священик

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

НЕ ПИЙ, КОЗАЧЕ!..

У центрі біоелементології Івано-Франківського національного медичного університету дослідили вплив енергетичних напоїв «Red Bull», «Monster», «Rockstar» та інших. Досліді проводили на щурях.

Ганна Ерстенюк, перша проректорка ІФНМУ та наукова консультантка центру біоелементології зазначила: «Тканина печінки щурів, які споживали енергетичні напої протягом 30 діб, виглядає візуально не дуже добре. Зазвичай її структура набагато щільніша й міцніша». Змінився рівень глюкози та різних ферментів,

які є важливими для оцінки функціонального стану.

Науковці досліджували не лише печінку тварин, а й нирки, головний мозок, кісткову тканину та м'язи. А ще дослідників цікавило, наскільки швидко відновлюються тканини пошкоджених органів і шкода напоїв, якої вони завдають репродуктивній функції особин обох статей.

Отримані результати досліджень спонукають стверджувати, що варто утримуватись від вживання енергетиків і отримувати енергію для своєї праці з натуральних продуктів.

розповіли ведучі вечора, працівники міської бібліотеки № 3 для дорослих Руслана Копильців та Рустам Аманкулов.

Слід відзначити вагомий внесок у підготовку та проведення вечора бібліотекарів ВПУ-14 Олександри Бежук, Галини Бирчак та адміністрації навчального закладу. А вони надзвичайно потрібні, бо вчать молоде покоління гідності, не бути байдужими до подій, що відбуваються на сході нашої країни, а разом з тим самим стати на захист Вітчизни.

Катерина ШЕПЕТЮК,

викладач історії Коломийського ВПУ-14

НАРОД І АРМІЯ

ПРИЗОВ — 2018

Президент України затвердив строки звільнення в запас військовослужбовців строкової служби і терміни проведення чергових призовів у 2018 році.

У документі, зокрема, йдеться, що військовослужбовців строкової служби, які мають ступінь вищої освіти «спеціаліст» або «магістр» і вислужили встановлені строки строкової військової служби, звільнять у квітні – травні, серпні 2018 року та у жовтні – листопаді 2018 року.

Інших військовослужбовців строкової служби, які вислужили встановлені строки строкової військової служби, звільнять у запас у квітні – травні та у жовтні – листопаді 2018 року.

Призов у 2018 році на строкову військову службу відбудеться у квітні – травні та жовтні – листопаді.

На строкову військову службу призватимуть придатних за станом здоров'я до військової служби громадян України чоловічої статі, яким до дня відправлення у військові частини виповнилося 20 років, та старших осіб, які не досягли 27-річного віку і не мають права на звільнення або відстрочки від призову на строкову військову службу в квітні – травні та у жовтні – листопаді 2018 року.

ПРОЕКТИ

БУДЕ ПАМ'ЯТНИК
НАРОДНОМУ ВЧИТЕЛЮ

Департамент архітектури оголосив конкурс на визначення переможців ескізних проектів пам'ятника «Народному вчителю». Встановити його планують на розі вулиці Петрушевича-Франка.

Пам'ятник встановлять з ініціативи міського голови Руслана Марцінків та секретаря міської ради Оксани Савчук, інформує прес-служба МВК.

За словами Марцінків, це висловлення мінімальної вдячності представникам цієї професії.

«Це та мінімальна вдячність, яку ми можемо висловити кожному педагогу, який в дощ і сніг, хворий чи здоровий, в гарному настрої чи засмучений іде на роботу, щоб віддати частинку себе нашим дітям», – прокоментував міський голова.

Наразі департамент містобудування, архітектури та культурної спадщини збирає заявки на участь у конкурсі. Участь у ньому можуть взяти фахівці, які є авторами не менш як двох проектів. Результати конкурсу оголосять 26 березня, де визначать три призові місця. Переможець отримає гонорар у розмірі п'ять тисяч гривень та реалізацію проекту.

вом, хворому встановили новий сечовий міхур.

За словами професора, ще донедавна хворі, мешканці не тільки Прикарпаття, але й інших регіонів України, яким була необхідна подібна операція, звертались за допомогою у закордонні клініки. В одних випадках їм проводили операції запрошені із закордону фахівці, але більшості дітей через дуже високу вартість операції взагалі не виконували.

ОПЕРАЦІЯ ПРОЙШЛА УСПІШНО

Операцію зробили 12-річному хлопчику, в якого через вроджену патологію був різко зменшений в розмірах, нефункціонуючий, рубцево змінений сечовий міхур (мікроцист). Унаслідок цього в дитини виник міхурово-сечовідний рефлюкс (повернення сечі до нирок) і повне нетримання сечі, що викликало загрозу

втрати функції нирок і прозводило до соціальної дезадаптації дитини, повідомляють в ІФНМУ.

Операцію провела бригада хірургів – уролог Богдан Зіняк, завідувач кафедри дитячої хірургії та пропедевтики педіатрії, професор Олександр Фофанов, уролог Богдан Баб'як. Сло-

НАШІ ПОПЕРЕДНИКИ

Загибель багатьох наших патріотів на сході країни боєм озивається в серцях українців. Адже гинуть переважно молоді хлопці, чоловіки, перед якими життя відкривало свої горизонти, а вони опинилися в обіймах смерті. Безперечно, вони наші герої і заслуговують не тільки доброї згадки тепер, але й пам'яті у майбутньому. На жаль, історія має властивість повторюватися.

ДМИТРО СТАСИНЕЦЬ — ПАВЕЛЕЦЬКИЙ ПАТРІОТ

Переглядаючи історію села Павлівка (давня назва – Павелче), що нещодавно увійшла до Ямницької ОТГ, ми натрапили на одну цікаву постать у його історії. Це – Дмитро Стасинець. Його доля схожа з долями теперішніх патріотів і її так само обірвала війна.

Народився Дмитро Стасинець у селянській родині. Його батько Олекса був одним із активістів товариства «Просвіта». В домі О. Стасинця, який виконував обов'язки секретаря місцевого відділу, часто збиралися свідомі павельчани, які читали пресу, що надходила у «Просвіту». Хто був грамотний, читав газети фолос, а потім їх селяни обговорювали. Під впливом тих зібрань формувалися патріотичні настрої у Олексиних синів – Дмитра, Василя (пізніше, до 1939 року, він був незмінним секретарем павелецької громади) та Івана.

Дмитро скоро виявив неабиякий хист до навчання, тому батько вирішив послати його на навчання до Станиславова. Тут він навчався у гімназії і жив у бурсі, директором якої був Петро Будзинський. В історії бурси ми натрапили на цікавий факт: на початку ХХ століття у ній перебувало понад 60 гімназистів, а префектами (вихователями) були – студент права Дмитро Стасинець і професор української гімназії Лев Гаванський.

Як бачимо, вже тоді Д. Стасинець не тільки здобував правничу освіту у Львівському університеті, але й виховував молодь. До цього він мав неабиякі організаторські здібності. Не забував він і про рідне село. Зазначимо, що на той час він був єдиним уродженцем села, який закінчив гімназію і навчався в університеті. Уже пізніше слідом за ним в гімназії навчалися В. Матіш, В. Щербій, В. Гринкевич, П. Федішин, Ю. Шкандрий. З історії Павлівки відомо, що саме Д. Стасинець зорганізував у Павлівці «Січовий кіш». Співзасновниками «Січі» були його молодші брати, а також Андрій Щербій, Григорій Стасинець, Олекса Столярчук, Григорій Байлак та інші молодші просвітяни. Команда «Січі» мстилася спочатку в хаті Михайла Щербія, а потім купила власну реальність із невеликим домом.

«Січовий кіш» у Павелчі започаткував політичне освідомлення громади. Організація виховувала бажання вчитися, а тому зросла кількість учнів у школі. Павелецькі січовики дали живий доказ того, як вони навчалися любити Україну й працювати для неї. Після вибуху Першої світової війни всі придатні до військової служби молоді юнаки зголосилися до української військової формації – Українських січових стрільців. Багато з-поміж них зложили свої голови в славному бою на горі Маківка. Загинув там і основоположник павелецької «Січі» д-р права Дмитро Стасинець у 1915 р.

Як бачимо, на той час Д. Стасинець мав уже закінчені університетські студії і перед ним відкривалися перспективи майбутньої адвокатської чи судової практики. Але все перекреслила війна. Він не знав, що його чекає на війні, смерть чи перемога, але коли рідна земля опинилася у небезпеці, він не вагаючись став на її захист. Свою любов до України він доводив не на словах. Дмитро віддав за неї своє молоде життя.

Павлівка пам'ятає про свого сина, якого вважає одним із відомих уродженців поряд з істориком Ю. Целевичем, поетом і науковцем Б. Борою (Б. Шкандриєм), сотенним УПА П. Когучем, співаком В. Матіяшем, членом Гельсінкської групи Б. Ребриком та іншими.

Іван ДРАБЧУК,

співробітник Національного заповідника «Давній Галич», просвітянин

ПОСТАТІ

СЛОВО — ТВЕРДАЯ КРИЦЯ

Леся Українка – єдина жінка у трійці світил української літератури, між геніями Шевченком та Франком, котрий якраз назвав її «єдиним мужчиною в українському письменстві». Недаремно назвав. І не хвороба викликала у ній жагу до життя і спротив смерті, а вроджена сила духу і розуму. Виховання, оточення, інтелект і характер сформували її вміння жити вперто, працювати всупереч і творити красиво.

Леся Українка стала в авангарді активістів, що відстоювали українську мову та підносили літературу до світового рівня. Її роль, окрім письменства і перекладів, окрім драматургії та пісенно-етнографічної роботи у партнерстві з чоловіком Климентом Квіткою, полягала у активній просвітнянській роботі. Нетривалій, але доволі результативній.

На загальних зборах «Просвіти» в Києві 25 червня 1906 р. сестри Леся та Ольга Косачі були обрані членами Правління, а Леся, до того ж, – заступником голови. І розпочалася активна, подекуди «чорна» та рутинна, праця Лесі Українки в Київській «Просвіті».

17 жовтня 1906 р. Леся Українка написала заяву на ім'я Київського губернатора з проханням дозволити організувати при «Просвіті» в Києві публічну бібліотеку-читальню, книгарню і видавництво та взяла на себе обов'язок керувати роботою.

...Відмову мотивували тим, що відповідальними за цю справу є неблагонадійні персони, що займаються організацією українофільських гуртків антиросійського характеру.

І все ж, праця в «Просвіті» велася, набирала нових форм. На початку січня 1907 р. «Просвіта» в Києві за підписом Лесі Українки розіслала листи українським письменникам, ученим, громадським діячам з проханням надсилати книжки до бібліотеки і взяти участь у написанні науково-популярних книжок для розповсюдження серед населення.

Паралельно Леся Українка працювала у шкільно-лекційній комісії «Просвіти». Вони звернулися до уряду з проханням дозволити заснувати в Києві народну школу з українською мовою викладання. Планувалося влаштовувати лекції для народу на історичні теми та підготувати декілька доповідей для широкої публіки.

Проте в ніч з 17 на 18 січня 1907 року пройшли масові арешти проукраїнських активістів, серед них була і Леся Українка. А весною через погіршення стану здоров'я вона виїхала з чоловіком до Грузії. Нетривалий період безпосередньої участі в «Просвіті» дав свої результати, а свою просвітницьку роботу Леся Українка продовжувала до останніх днів, таким чином ставши яскравим прикладом борця за подолання стану меншовартості української мови та прикладом

До слова, 25 лютого на Вічевому майдані Івано-Франківська проходили «Лесині читання». «Просвіта» Прикарпаття та Громадський інститут аналітики організують такі заходи до дня уродин Т. Шевченка та І. Франка. Цьогоріч уперше спільними читаннями вшанували і Лесю Українку. Пекучий мороз не завадив охочим висловити свою повагу до письменниці та просвітянки і прочитати свої улюблені поезії із Лесиних збірок. Слово мали письменники Степан Процюк, Євген Баран, Власта Власенко, викладачі Прикарпатського університету, активна студентська молодь, актори Нового театру та запрошені.

Гарна традиція вшанування творців української літератури живим словом сприяє поширенню просвітництва та пробудженню інтересу до них серед населення.

людини, свідомої своєї української ідентичності.

МАЛОВІДОМІ ФАКТИ З ЖИТТЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Якби Леся жила в наш час, її б однозначно назвали дитиною індіго.

В дитинстві Леся була надзвичайно кмітливою та схоплювала все на льоту. Дівчина навчилася читати ще в чотири роки, шестилітньою вона вже майстерно вишивала, а у дев'ять – написала свій перший вірш. Крім того, поетеса знала сім мов та майстерного грала на фортепіано.

Свій псевдонім Лариса Косач запозичила в дядька – Михайла Драгоманова.

Він підписувався як «Українець». А оскільки Леся дуже любила свого дядька і захоплювалася ним, то вирішила в чомусь бути схожою на нього. Псевдонім «Українка» з'явився в 1884 році, коли дівчині було всього тринадцять.

«Лісова пісня» – не зовсім прояв фантазій.

Леся Українка у 13-річному віці була лише три дні у Нечимному – гостювала в дядька Лева Скулиньського. Дядько Лев знав дуже багато легенд і переповідав їх малій Лесі. Цього часу письменниці вистачило, аби набратися вражень і згодом відтворити їх у «Лісовій пісні».

Леся Українка ввела в нашу мову слова «напровесні» та «промінь».

Зараз нам ці слова здаються цілком звичними. І в повсякденному мовленні ми однозначно віддамо перевагу слову «промінь» аніж його історичному попереднику «луч». А Олена Пчілка, мати Лесі, дала життя означенню, без якого просто не можна уявити нинішній мовний запас – слову «мистецтво».

Одруження Лесі з Климентом Квіткою було скандальним.

Мати була категорично проти одруження доньки з бідним студентом. Проте Леся відмовилася від батьківських грошей, опіки та одружилася з коханим. А той продав усе майно задля лікування дружини.

Леся Українка була серед перших сподвижників «Просвіти».

Одразу після вступу в організацію, її обрали членом Правління та заступником голови столічної «Просвіти». Поетеса займалася керівною роботою у секторі освіти і бібліотеки, видавництвом та поширенням української літератури серед населення.

Ольга БОЙЧУК

ДОКУМЕНТИ СВІДЧАТЬ

(Продовження. Поч. в № 6–8)

«...Так само організація українських шкіл у 1939 р. тільки для українського населення не є жодним наступом українців проти польського елементу. Кожен здорово думуючий розуміє, що визнавати й любити свою віру, говорити своєю рідною мовою, мати свої кооперативи, вчитися в своїй рідній школі – це є право кожної людини й кожного народу і тому не є скероване проти поляків... Польська банда виявляє в цій роботі такий садизм, що перед ним бліднуть усі інші, про які довелось де-небудь чути. Наприклад, в с. Шиховичах польські

без змін, щоб широкі українські маси могли наочно переконаватися, чи можливо з ляхами домовитися на словах, чи може до них треба вживати іншого способу. Не лише українські землі та їхнє населення, але увесь світ знає про те, що робила і робить ляхина з українським населенням... не тільки в останній час, але вже від початку німецько-совітської війни... Хіба є в цьому світі така нація, яка дозволила себе мордувати на власній землі... Те, що війна ще не скінчена, ми знаємо гаразд усі. Знаємо, також і те, що хоча ми цієї війни не починали,

ХТО КОМУ ВИНЕН

ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКІ СТОСУНКИ НА ДОЛИНЦІНІ

В 1942–1947 роках У КОНТЕКСТІ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ПОДІЙ

жінки ходили з підлітками добивати ранених і грабувати майно. В селі Сигрань розп'яли в церкві двоє маленьких дітей, на хори принесли соломі та підпалили храм. Дитині священника викрутили руки, а жінку четвертували. В тому ж селі одну матір та двоє дівчаток роздерли наполовину. В с. Терембінь кинули кільканадцять дітей до криниці. В с. М'ягому спалено дерев'яну церкву, попалено каплички, придорожні хрести, провічено могили полягалих... Проти акцій з німецької сторони не було жадних. Банди спокійно і без перешкод виконували свою роботу... На протязі двох тижнів у місяці березні 1944 р. в одному Грубешівському повіті згинув від поляків понад 4000 православних... спалено 52 села і це все зробили християни поляки... ті поляки, що облудно чванялися своєю вищою культурою... В найжахливіший спосіб поляки мордували особливо православних священників. У місті Грубешові на очах священника вони виломили руки й ноги його дружині, потім попоролі її ножами живота, й тільки тоді обох застрілили. Православного священника Сергія Захарчука з Набружа поляки на смерть затоптали... **всі ці нечувані тортури невинного православного духовенства ввійдуть до правдивої історії й на віки вічні покрийть весь польський народ соромною неславою...**

Звертаємося цим листом своїм, покритим сотнями підписів чоловік людей, в імені 800 000 православної людності Холмщини й Підляшшя до всіх людей доброї волі в цілому культурному світі. Нас, безборонних і безсильних, винищують поляки на Холмщині тільки за те, що ми міцно тримаємося віри батьків своїх, що ми хочемо говорити своєю рідною мовою, хочемо вчитися в своїй рідній школі. Убивають тільки за те, що ми не хочемо винародовитися й стати поляками-католиками... Ми звертаємося до всіх людей доброї волі з бажанням, щоб культурний світ таки почув наш розпучливий голос і вступився за нас бодай в останню хвилину...

«Дня 02.04.1944 р. в місті Надвірній поляки і фольксдойчі узброїлися і утворили міліцію... разом з червоноармійцями переводила труси, грабила все, що тільки попало їм у руки... Польська голота почала зводити особисті порахунки з українцями».

Липень 1944 р. ЗВЕРНЕННЯ ПРОВУДУ ОУН ДО УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ навело фрагмент польської агітки: «...Нагадаємо так званим українцям, що вони – в Польщі, не на Україні. Щоб вони не гуляли своєю культурою, бо війна не скінчена, а як хтось заслужить на кару, то зістане безтілесним». Наводимо це

але ми єї скінчимо. Українська нація під цю пору є надто зріла, надто повновартісна, щоб не була в силі будувати собі краще життя...»

Січень 1945 р. «Протягом усього січня тривають завзяті бої між УПА і ВП (*військом польським*). Згідно з даними узагальненого звіту за цей місяць, відбулася 31 збройна сутичка... польський терор по відношенню до українського населення у звітному місяці заключається в слідуючих цифрах: вбитих, постріляних і помордованих – 40, ранених – 12, арештованих 357».

«17.06.1945 р. польська банда в числі 150 чоловік вдерлася в село (на Любачівщині – Закерзонні) спалили 270 господарств та вбили 22 особи... В часі нападу... здемолювали церкву, забираючи при цьому... церковні дорогціності. В церкві стріляли до образів, рвали хоругви і обруси та клали їх під ноги... спалили захристію».

ВІДПЛАТА: «За бандитський напад на село Середницю 03.02.45 р., за Завій 19.01.45 р., за Ветлину, за смерть невинних селян (Мичківці), за грабін наших сіл, за тортури, за кров відплачуємо свій довг. Якщо гинуть невинні – то не винуйте нас, тільки викидків свого народу, слуг ворожого НКВД, що провокують нас. Українські повстанці».

Терор не припинявся і перед виселенням у 1946 р. «24 січня 1946 р. о 8 год. ранку значні сили польського війська розійшлися по селах Завадка Морохівська, Мокре, Височани, Кам'яне. Завадка Морохівська щойно почала відбудовуватися після підпалу німцями у 1944 р. під час переходу фронту... У Завадці запалили одразу кілька хат від лісу, щоб перешкодити можливому підходу УПА. Поскільки люди тікали, гасити пожежу не було кому, та й не давали бандити. Село вигоріло вщент. Тоді у Завадці Морохівській вбили 70 осіб... на згарищі під плотом лежало троє маленьких дітей. Одне – 7 місяців, друге – 2 роки, третє – 3 роки. На другому боці згарища лежала жінка з ранами від багнетів у грудях і порізнаними ногами. Старець оглянув, зайшовся гарячковим спазматичним плачем: «Що вони роблять з нашим народом?!» Цю акцію переводив 34-ий полк Війська польського під командою полковника Плюто... Після цих мордів в багатьох селах в лютому-березні почалася нова хвиля виселення українців. Частину до радянської України, частину на північно-західні землі, котрі Польща отримала внаслідок переділу території за наслідками війни».

Дарія БІБІК, краєзнавець (Далі буде)

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

ДО ВІЧНИХ ІДЕАЛІВ
ПРЕКРАСНОГО

Нещодавно в приміщенні Обертинської селищної бібліотеки для дорослих відбулося організаційне засідання літературно-мистецького клубу «Едельвейс». Метою заснування такого культурологічного об'єднання є концентрація мистецьких талантів давнього Обертини, об'єднання зусиль активних членів великої громади в творчу групу. Звичайно, що наполеглива робота завжди приносить результати. Наочним прикладом цього може бути діяльність місцевого просвітянського видавничого центру, до якого входять Світлана Яцик, Роман Яцик, Оксана Стефанівська, Марія Станіславська, Микола Гудима, Юлія Іванишин, Юлія Боечко. При значній фінансовій підтримці депутата Івано-Франківської обласної ради Богдана Станіславського і мецената всіх культурологічних заходів, що проводяться в селищі, Любові Станіславської за останні роки видано книжки «Духовні святині Обертини», «Обертин у фотосвітлинах», «Микола Лах. Священик, просвітянин, патріот», «Обертин у серці бережу», завершується написання книги-фоліанта «Обертин у постатях». Тепер краєзнавці-просвітяни працюють над новим проектом книжки «Ілюстрована історія Обертини. XIV–XX ст.».

Своїм підходом у культурно-мистецькому житті селища стало видання нашим земляком Романом Рудницьким великої за обсягом інформації книжки «По обидва береги Чорняви». Це книжка-літопис обертинських родин, починаючи з XVII століття. Автор працює на Буковині, він – доктор філософських наук, кандидат медичних наук. У своєму серці береже вогник любові до рідного краю. А це вилилось у написання цікавого видання.

Як зазначила колишня журналістка Тамара Лейб'юк, – «такої книжки, написаної серцем людини-патріота, в області я ще не зустрічала».

Відрадно, що Роман Рудницький хоче долучитися до нового проекту краян – «Ілюстрована історія Обертини».

А просвітяни селища хочуть висунути автора і книжку «По обидва береги Чорняви» у номінанти на здобуття мистецької премії Григорія Крука.

Літературно-мистецький клуб «Едельвейс» залучає до своєї роботи і талановитих школярів, поетів, художників, аматорів декоративного мистецтва. Під керівництвом учителів-наставників Ірини Кіцько, Ольги Білої, Людмили Гавкалюк, Світлани Охрим створюють принтерні видання книжечок-буклетів із віршами, малюнками, світлинами.

До роботи мистецького клубу долучаються завідувачка селищної бібліотеки Наталія Мосюрко, бібліотекарі Оксана Бойцан, Леся Телюк, завідувачка дитячої бібліотеки Наталія Гасан, завідувачка шкільної бібліотеки Галина Адамович. Членами «Едельвейсу» стали місцеві художники, скульптори, майстри художнього ковальства, фотомайстри.

І, звичайно, в клубі беруть участь вчителі та вихованці Центру дитячої та юнацької творчості – потужного культурологічного колективу, який із кожним роком підвищує свою майстерність і є гордістю Обертини, району, області. Саме тут куються таланти нового покоління українців-патріотів, саме тут прищеплюються світлі й вічні ідеали прекрасного.

Надія ДЕРКАЧ, Роман КРАЙ

Івано-Франківське міське об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка запрошує на мистецьке дійство «МУЖАЙ, ПРЕКРАСНА НАША МОВО!» за участю голови Івано-Франківського міського об'єднання ВУТ «Просвіта», професора Василя БОЙКА; народного артиста України Михайла КРИВЕНЯ; членів НСПУ Євгена БАРАНА, Василя БАБІЯ, Ганни ДОРОШЕНКО. Відбудеться нагородження переможців конкурсу «Історія і «Просвіта». Приходьте у НД «Просвіта» по вул. Грушевського, 18 1 березня на 15.00.

ДУХОВНЕ

ХАЙ ПАЛАЄ СВІЧА...

Віддалене село Пужники Тлумацького району на Стрітення Господне знову радо зустрічало гостей. Тут проходив традиційний етнофестиваль «Стрітенська свіча». Празник символізує зустріч людства з Дитятком Ісусом, зустріч Старого і Нового Завітів, а також у народі вважається, що в цей день зима зустрічається з весною.

Цьогоріч свято духовних традицій зібрало Тлумацьку об'єднану територіальну громаду. Захід розпочався урочистою ходою від сільського клубу до церкви святої Параскеви П'ятниці з колядкою «Нова радість стала».

ТВОРЧІСТЬ

ЄДНАННЯ ПЕНЗЛЯ І ПЕРА

Початок 2018 року ознаменувався вартою уваги культурно-мистецькою подією на теренах Снятинщини. Побачила світ нова книжка – «Микола Солтис. Живопис, графіка». Це перше видання зведеного на Покутті та Гуцульщині художника, просвітянина, уродженця села Горішнього Залуччя.

Микола Макарович Солтис понад 30 років працював викладачем Косівського училища, а згодом інституту прикладного та декоративного мистецтва імені Василя Касіяна. Проявив себе як талановитий графік, живописець, оформлювач. Його роботи експонувалися на районних, обласних та Всеукраїнських виставках. Чимало живописних полотен перебувають у приватних колекціях України, Росії, Польщі, Австрії, Канади, Японії.

Минулий рік митець провів у творчому горінні: відкрив у власному будинку кімнату-музей ужиткового та декоративного мистецтва, експонував виставку портретів у музеї Марка Черемшини, виступив ініціатором проведення просвітянського культурно-мистецького заходу «Бонарівський кермаш у Горішньому Залуччі», про який інформувала «Галицька Просвіта» у числах 45 та 46.

І ось новий доробок – альбом фотопропродукцій вибраних робіт. У ньому представлені живописні й графічні роботи, виконані переважно в техніці олійного живопису на полотні та картоні. Вони демонструють талант, професійну досконалість і зрілість майстра. В альбомі поміщено 17 пейзажів, 12 портретів, а також роботи інших жанрів: сюжетні композиції, натюрморти, ікони, плакати, флористика, що є яскравим

З вітальним словом до жителів села та учасників фестивалю звернувся голова Тлумацької міської ради і ОТГ Роман Круховський, в. о. старости с. Пужники Михайло Кушнір та начальник відділу культури і туризму Іванна Ковбас і побажали, щоб вогонь Стрітенської свічі оберігав усіх від нещастя, дарував здоров'я, силу та натхнення.

Свої виступи дарували присутнім фольклорні колективи ОТГ, серед яких і село Гринівці. Наш новостворений аматорський колектив «Розмай» (керівник – В. Гринюк) вітав учасників фестивалю композицією «Ой там за Вифлеємом у полі».

Настоятель храму отець Володимир вручив подяки митрополита Галицького УАПЦ Кир Андрія усім колективам, які взяли участь в етнофестивалі.

Організатори свята пригостили присутніх пампушками та запашним чаєм, а також дарували символічні Стрітенські свічі.

Хай палає свіча... хай палає,
Поеднає нас у цей час.

Нині Стрітення Господне величаємо...

Галина НАДКЕРНИЧНА,

голова просвітянського осередку с. Гринівці Тлумацького району

свідченням багатогранності професійного зацікавлення і таланту художника.

У передньому слові до видання кандидат мистецтвознавства Богдан Чіх-Книш зазначив, що Микола Солтис творить мистецтво з виразними національними образами, бо основою його життя є громадянська позиція, патріотизм, духовні пріоритети, а основне – творчий неспокій.

Вдало доповнюють художні роботи вміщені в альбомі поетичні твори покутських авторів, зокрема Івана Грекуліяка, Івана Оробця і самого Миколи Солтиса – це ще одна грань таланту майстра. І неабияка, що підтверджують злободенні рядки його поезії:

Щоб відродилась слава на віки

І воля, єдність мов та криця,

Тож, Україно, велетня роди.

А може... Боже, дай нам ясновидця?!

Що ж, такі недарма герб Снятинщини прикрашають пензель і перо.

Альбом виданий у Косівському видавничому домі «Довбуш». Автор-упорядник – Андрій Андрейканіч. Видання, безумовно, стане гарним подарунком поціновувачам високого мистецтва, а ще численній когорті учнів Миколи Солтиса. З роси й води Вам, Майстре. І хай далі буде!

Іван ОРОБЕЦЬ, просвітянин

ЛЮБИ І ЗНАЙ СВОЙ РІДНИЙ КРАЙ...

КАЛЕНДАР ПРОСВІТЯНИНА
БЕРЕЗЕНЬ

1 БЕРЕЗНЯ

1908 р. народився **Теофіл Ганушевський** (с. Лецівка тепер Рожнятівського р-ну), член ОУН, кооперативний і просвітній діяч, військовий керівник окружного проводу ОУН.

1968 р. народився **Володимир Великочій** (м. Городенка), історик, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент Академії туризму України, директор Інституту туризму.

1963 р. народився **Борис Голодюк** (с. Загвіздя Тисменицького р-ну), голова Івано-Франківського Руху, депутат обласної ради І скликання.

2 БЕРЕЗНЯ

1908 р. народився **Осип Тюшка** (с. Старий Мізунь тепер Долинського р-ну), член Головного проводу революційної ОУН.

3 БЕРЕЗНЯ

Всесвітній день письменника.

1888 р. народилася **Наталена Королева** (Іспанія), письменниця, актриса, мистецтвознавець. 1904 р. приїхала в Київ. Збірка легенд «Во дні они» (1935), повісті «1313» (1935), «Без коріння» (1936), збірка оповідань «Інакший світ» (1936), повісті «Предок» (1937), «Соніні» (1938), «Легенди старокиївські» (1942–1943) принесли їй популярність і визнання.

5 БЕРЕЗНЯ

1903 р. народилася **Наталія Забіла** (м. Санкт-Петербург, Росія), українська дитяча поетеса, драматург.

6 БЕРЕЗНЯ

1948 р. народився **Юрій Султанов** (м. Коломия), літературознавець, викладач кафедри світової літератури Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Автор і співавтор численних шкільних підручників та навчальних посібників з зарубіжної літератури, а також більше 60 наукових і науково-методичних студій.

8 БЕРЕЗНЯ

1913 р. народилася **Володимира Бандера (Давидюк)** (с. Старий Угринь Калуського повіту), донька о. Андрія Бандери, сестра Степана Бандери. У 1946 р. заарештована НКВС, засуджена, 1989 р. повернулася із заслання.

9 БЕРЕЗНЯ

День народження Тараса Шевченка (1814–1861), великого українського поета, художника, мислителя.

1853 р. народився **Григорій Циглинський** (м. Калуш), український письменник, редактор і педагог, автор п'єс, віршів, літературних статей.

1908 р. народився **Тарас Бульба-Боровець** (с. Бистричі Рівненського повіту), організатор повстанської армії «Поліська Січ» для боротьби з німцями і більшовиками (1941).

(Далі буде)

ГОСПОДАРКА

СИМФОНІЯ У КЕЛИХУ

В Івано-Франківську на базі ВПУ № 21 відбувся VIII дегустаційний з'їзд «Клубу «Виноградарі Прикарпаття», девізом якого стали твердження: «Якщо хочеш бути щасливим – посади винограду лозу». Так це чи ні, не буду судити, але те, що вино об'єднує багатьох, переконався на з'їзді, на який зібралось більше сотні виноградарів і виноробів із Прикарпаття, Буковини, Хмельниччини, Львівщини, Тернопілля...

Для шанувальників Бахуса дійство дегустації якесь містичне, незрозуміле і навіть неприйнятне. Оце за довгими, вкритими білими скатертками столами, сидять статечні дядьки і їхні молоді спадкоємці. Перед кожним кришталевий келих, склянка води... Один із організаторів член Правління Ярослав Гайдей, а за ним заступник голови з виноробства Михайло Лучин оголошували про початок дегустації сухих вин і на спеціальному табло вивішували

цифру, яка відповідає номеру вина, яке виставлено на оцінювання. Паням і панам бармени наливають десь із ложу хмільного напою. Учасники смакують його, роздивляються на світло, на густину, вдихають запах... а потім виливають в окрему посудину. Адже тест передбачає оцінку через візуальні, нюхові, ротові і язикові відчуття. Хоч, як кажуть, на колір і смак товариш не всяк. На цьому з'їзді було представлено аж 26 зразків – 11 сухих і 15 напівсолодких. Заодно учасники з'їзду діляться досвідом вирощування винограду, догляду за лозою і виготовлення вин. Виявляється, це справжня наука, яку важливо пізнати, випробувати, реалізувати на практиці.

Зрозуміло, що до виробництва такої делікатної продукції потрібно підходити з душею, як, зрештою, і з її оцінкою. Окрема думка може бути суб'єктивною. Але представлені зразки оцінювали чи не більше сотні незалежних дегустаторів. Бали підсумовував ком-

п'ютер, виводячи середню величину.

І ось настає момент істини. Голова Правління клубу Дмитро Семенів щиро вітає з успішним завершенням програми з'їзду. Заступник керівника Василь Зварич оголошує переможців. Найвищим балом серед сухих вин оцінили напій «Лівадійський чорний» Мирослави Романюк. На другому – «Подарунок осені» Василя Коробка, на третьому – «Рубін мускатний» Ігоря Мельниченка. Серед напівсолодких вин перше місце віддали «Троянди Буковини» Василя Кукурудзяка. За цей напій йому вручено і перехідний кубок. Друге місце присуджено «Білому асорті» Сергія Ляшенка, на третьому – «Олександра» Михайла Балана.

Учасники з'їзду, гості зі Львова, Буковини, Тернопілля, Хмельницького дякували за можливість зустрітись і порадитись, обмінялись здобутками, вони давали поради щодо скрупульозного дотримання усіх вимог технології виробництва, реклами і маркетингу продукції, вироблення дозволів і т. ін.

А заступник голови Правління клубу Тарас Лялик подякував дирекції ВПУ № 21 за сприяння у проведенні з'їзду, а ще керівникам ПРАТ «Держнянський молочний завод» Хмельницької області за меценатство. Подоляни передали дегустаторам свої високоякісні тверді сири марки «Здоровий світ». Пробував. Вони дуже смакують до вина. Сухого і напівсолодкого. Бо я ж там був...

Теодор ДРОВНИЧ

В рамках роботи секції «Народний господар» при ІФ ОО ВУТ «Просвіта» «Клуб «Виноградарі Прикарпаття» 4 березня (неділя) запрошує всіх зацікавлених осіб на семінар «Методи щеплення винограду». Початок о 12.00 у ОНД «Просвіта».

Повідомляємо, партнер «Просвіти» «Клуб «Виноградарі Прикарпаття» запрошує на тематичний семінар «Що необхідно знати при виборі сорту винограду і його вирощуванні». Захід відбудеться 18 березня (неділя) о 12.00 у ОНД «Просвіта».